

Koncz Attila

LOURDES

Zarándokútikönyv

Ujéber
kiadványok

„Láttam, hogy víz tör elő...”
(Ez 47,1)

I.

EGY VÁROS A PIRENEUSOK LÁBÁNÁL

Lourdes Franciaország déli részén, Hautes-Pyrénées megyében, a Gave de Pau folyó partján fekvő város, napjainkban körülbelül tizenhatezer főt számláló lakossággal. Bár elhelyezkedésére és méretére nézve egyáltalán nem tűnik jelentősnek, mégis hatmillió ember keresi fel évente, a világ harmadik leglátogatottabb zarándokhelye Róma és a mexikói Guadalupe után. Mindez annak köszönhető, hogy 1858-ban Szűz Mária tizennyolc alkalommal jelent meg itt Soubirous Bernadettnek, átalakítva ezzel nemcsak az ő, hanem az egész város életét. Az elmúlt másfél évszázad alatt Lourdes a kereszténység egyik spirituális központjává lett, s ezzel szoros összefüggésben a második legtöbb szállodai férőhellyel rendelkező francia település címét is birtokolja. Lourdes ismert története azonban egyáltalán nem a 19. században vette kezdetét, hanem sok évezreddel korábban, a felső paleolitikum idején.

ŐSTÖRTÉNET

Lourdes a francia Pireneusok két előhegye, a Pic du Jer (948 méter) és a Béout (791 méter) lábánál bújik meg. Tőle mindössze három kilométerre ötvenöt hektáros, jégkorszaki eredetű tó található, amely egyike a legnagyobbaknak az egész vidéken. Ideális találkozási pont ez a magas hegyek és a síkság között, nem véletlen, hogy már egészen korán benépesítették az em-

II.

SZENT BERNADETT NYOMÁBAN

Akár zarándokként, akár egyszerű turistaként érkezik valaki Lourdes-ba, elsősorban a barlangra és a köré épült kegyhelyre kíváncsi. Ahhoz azonban, hogy a maga teljességében megértsük a hely üzenetét, képletesen szólva fel kell húznunk Bernadett cipőjét, végigjárva az utcákat, amelyeken ő is lépkedett, felkeresve a helyeket, amelyek az otthonosság érzését adták neki.

TÖRTÉNELMI HÁTTÉR

Soubirous Bernadett az úgynevezett júliusi monarchia (1830–1848) idején született, életének lényegi része a második köztársaság (1848–1852) és a második császárság (1852–1870) korára esett, halálakor pedig már a harmadik köztársaság (1870–1914) napjait élte Franciaország. Meglehetősen viharos idők voltak ezek, főleg, ha Bernadett rövid, mindössze harmincöt évig tartó életéhez viszonyítjuk az államrend változásának gyakoriságát.

A politikai küzdelmek mellett más ellentmondások is feszítették ezt a kort, hiszen egyrészt a természettudományos gondolkodás megerősödése és ezzel párhuzamosan a vallástól való eltávolodás jellemezte, másrészt az egyházi hivatások számának korábban soha nem látott mértékű emelkedése: a jezsuita rendtartomány tagsága például 1853 és 1884 között több mint a duplájára, közel tizenkétezer főre nőtt.

QUE SOY
ERA
IMMACULADA CONCEPCIÓN

III.

SZŰZ MÁRIA MEGJELENÉSEI LOURDES-BAN

A kegyhely templomegyüttesének északi oldalán található Massabielle-barlangban 1858. február 11. és július 16. között összesen tizennyolc alkalommal jelent meg Szűz Mária Soubirous Bernadettnek.

Február 11. – Az első találkozás

Húga, Antoinette és annak egyik barátnője, Jeanne Abadie társaságában Bernadett azért indul a folyópartra, hogy fát gyűjtsön. Szegényes húslevest szeretnének ugyanis főzni a Soubirous családnak, de felfedezik, hogy nincs otthon tüzelő. A jéghideg Gave mentén haladnak végig. A többiek átgázolnak a sekély vízen, és erre biztatják Bernadettet is. Ő ruhástól akar átjutni a túlpartra, gázlót keres, de hiába. Végül vetkőzni kezd, és amikor lehúzza az egyik cipőjét, hirtelen szélfúvást érez, de a falevelek mozdulatlanok maradnak. Amikor felemeli a fejét és a sziklabarlang felé néz, ott világosság gyullad, ami egy fiatal nő alakját ölti magára. Bernadett így írja le a csodálatos látványt: „Egy hölgyet láttam fehérbe öltözve. Fehér ruhája volt és fehér fátyla, és hozzá egy kék öv, a lábain pedig egy-egy sárga rózsa.” A jelenéstől megilletődve megdörzsöli a szemét, majd előhúzza zsebéből a rózsafüzért. Keresztet akar vetni, de nem sikerül felemelnie a kezét. Most a ragyogó hölgy is kezébe veszi a csuklóján viselt szentolvasót, és keresztet vet. Bernadett karja

IV.

LÁTOGATÁS A SZENTÉLYBEN

A szentély kifejezés alapesetben olyan épületet jelent, amelyet egy vallás szertartásainak céljára szenteltek fel. Lourdes-ban az imádság, az elmélkedés és a liturgia legváltozatosabb formáit gyakorolják hívők nagy tömegei. Ennyi embert egyetlen templom sem volna képes befogadni, ezért ma már egy ötvenkét hektárosra bővült, hatalmas terület áll rendelkezésre mind-ezekhez. Mégis megmaradt a szentély elnevezés, amelyet olykor többes számban is használnak, utalva a jelenések helyszíne körül kialakult épületkomplexum összetettségére.

A szentély (azaz a kegyhely) középpontjában másfél évszázada a Massabielle-barlang áll. A melllette húzódó partszakasszal együtt 1861. szeptember 5-én szerezte meg Laurence püspök az egyházmegye számára, összesen közel kéthektáros területtel. Nem ez volt azonban az első vásárlás a környéken: már 1861. augusztus 20-án az egyház tulajdonába került a Pujó nevű rét, amelyen nem sokkal később el is kezdték építeni a hármass bazilika középső részét, a kriptát. A következő bővítésre 1864-ben került sor, ez az Abadie-Brenjot-, a La Fitte- és a Savy-birtokokat érintette; az utóbbin haladt keresztül Bernadett az első jelenés alkalmával. Az Espélugues-dombot 1869 decemberében csatolták a szentélyhez, a Gave-tól jobbra fekvő rétek pedig több lépcsőben, 1874 és 1942 között kerültek az egyház tulajdonába. Mindezek nyomán a lourdes-i kegyhely egyike lett a világ legnagyobb területű zarándokhelyeinek.

V.

A BARLANG VONZÁSÁBAN

Lourdes lényege, szíve és középpontja szinte láthatatlanul bújik meg a szentély hatalmas és pompás környezetében. A jelenések barlangja ezzel a szerénységgel a betlehemi istállóra emlékezteti a látogatót – ott is a világ szemétől távol, a lehető legegyszerűbb körülmények között született meg a csoda. A zarándoklat csúcspontját jelenti, amikor a test és a lélek hosszas felkészítése után megérkezünk a Gave partjára, ahol végre fizikailag is megtapasztaljuk Isten jelenlétét a szél, a kőszikla, a víz és a fény alakjában.

A MASSABIELLE

A jelenések barlangjának neve a Pireneusoknak ezen a táján beszélt, úgynevezett hegyi gascon nyelvjárás „massavielha” kifejezésére megy vissza, amely annyit tesz, hogy *öreg kő* vagy *öreg szikla*. Hasonló elnevezés egyébként Magyarországon is ismert, a Gerecse hegységben. Volt azonban egy kevésbé költői elnevezése is Bernadett idejében, mégpedig a *disznóbarlang*, mivel napi útja során a konda ezen a senkiföldjén járt keresztül, annak minden következményével együtt... Nem csoda, hogy a városban szokás volt a nem megfelelő viselkedésű emberekre azt mondani: „Ez is a Massabielle mellett nevelkedett!”

A barlang méretei meglehetősen szerények: magassága 3,80 méter, mélysége 9,50 méter, a szélessége 9,85 méter. A fala itt-ott egészen simára csiszolódott és érezhetően nedves.